

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 maja 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku J. W. z dnia 24 kwietnia odmówił ubezpieczonemu prawa do przyznania rekompensaty. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w postępowaniu przed organem rentowym zeznania świadków w żadnym przypadku nie mogą stanowić środka dowodowego na potwierdzenie okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

/decyzja – plik II akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 7 czerwca 2017 r. złożył J. W. i wniósł o przyznanie mu rekompensaty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że w okresie od 16 lutego 1976 r. do 31 maja 1986 r. oraz od września 1989 r. do sierpnia 1991 r. był zatrudniony w charakterze lekarza anestezjologa w ZOZ Ł. w Szpitalu (...) ul. (...) w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Szpitalu im. (...) ul. (...) (obecnie Szpital (...). J. B.). Podczas zatrudnienia zajmował się znieczulaniem pacjentów na bloku operacyjnym oraz leczeniem pacjentów w Oddziale Intensywnej Terapii. Praca była stała wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy wraz z dodatkowymi dyżurami.

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania od powyższej decyzji. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że prawomocną decyzją z dnia 10 kwietnia 2017 r. organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy jako prace w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w Szpitalu (...) J. B. w Ł. od 16 września 1994 r. do 14 maja 2001 r.

/Odpowiedź na odwołanie – k. 3/

Na rozprawie w dniu 17 sierpnia 2017 r. wnioskodawca poparł odwołanie i wniósł o uwzględnienie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 16 lutego 1976 r. do 31 maja 1986 r. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/protokół rozprawy z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:00:58 – 00:03:40 – płyta CD – k. 216/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. urodził się w dniu (...)

/bezsporne/

W dniu 15 lutego 2017 r. skarżący złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury wraz z rekompensatą.

/wniosek – k. 1 – 4 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 3 marca 2017 r. ZUS II Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy J. W. na dzień 1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 149,78%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 149,78% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową ($149,78\% \times 1220,89 \text{ zł} = 1.828,65 \text{ zł}$).

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 20 lat, 8 miesięcy, 19 dni tj. 248 miesiące oraz okresy nieskładkowe w ilości: 6 lat, 3 miesiące, 6 dni tj. 75 miesięcy.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

293,01 złotych x 83,03% (współczynnik proporcjonalny) = 243,29 złotych

(248 miesięcy składkowych x 1,3%) : 12 x 1.828,65 złotych (podstawa wymiaru) = 491,36 złotych

(75 miesięcy nieskładkowych x 0,7%) : 12 x 1.828,65 złotych (podstawa wymiaru) = 80,09 złotych

RAZEM = 814,74 złotych

814,74 złotych x 209 miesięcy (średnie dalsze trwanie życia) = 170.280,66 złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku).

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów:

- od 17 września 1980 r. do 23 września 1980 r.,

- od 11 października 1981 r. do 7 listopada 1981 r.,

- od 30 czerwca 1989 r. do 24 lipca 1989 r.,

- od 25 lipca 1989 r. do 31 sierpnia 1989 r., gdyż w tych okresach ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym.

/decyzja – k. 25 plik I akt ZUS, obliczenie wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 26 plik I akt ZUS/

/decyzja – k. 6 akt ZUS, ustalenie wartości kapitału początkowego – k. 5 akt ZUS/

Decyzją z dnia 7 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku J. W. z dnia 15 lutego 2017 r., przyznał ubezpieczonemu emeryturę od 25 lutego 2017 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Emerytura wnioskodawcy od 1 kwietnia 2017 r. wynosi 3.975,04 zł brutto. Za okres pracy w Libii od 26 czerwca 1986 r. do 29 czerwca 1989 r. do wyliczenia kapitału początkowego przyjęto minimalne wynagrodzenia. W celu ponownego przeliczenia kapitału ubezpieczony może złożyć wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w kraju na równorzędnym stanowisku.

/decyzja – k. 24 plik II akt ZUS/

Następnie decyzją z dnia 10 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15 lutego 2017 r. odmówił J. W. prawa do rekompensaty, gdyż według organu przed dniem 1 stycznia 2009 r. wnioskodawca nie wykonywał przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 16 września 1994 r. do 14 maja 2001 r. jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ na świadectwie pracy podano zajmowane przez wnioskodawcę stanowisko starszy asystent, które nie jest zgodne z wykazem stanowiącym załącznik do powołanych w świadectwach zarządzeń resortowych – lekarz.

/decyzja – k. 26 plik II akt ZUS/

W dniu 3 kwietnia 2017 r. ubezpieczony wniósł o ponowne rozpatrzenie jego wniosku o emeryturę z uwzględnieniem rekompensaty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach załączając poprawione świadectwo pracy z okresu zatrudnienia od 16 września 1994 r. do 14 maja 2001 r.

/wniosek – k. 27 plik II akt ZUS, świadectwo pracy – k. 28 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 3 kwietnia 2017 r. odmówił J. W. prawa do rekompensaty. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił, że posiada wymagany co najmniej 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 6 lat, 4 miesiące i 9 dni.

/decyzja – k. 30 plik II akt ZUS/

W dniu 24 kwietnia 2017 r. ubezpieczony ponownie złożył wniosek o zaliczenie mu do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w charakterze lekarza anestezjologa na podstawie zeznań świadków.

/wniosek – plik II akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 19 maja 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku J. W. z dnia 24 kwietnia 2017 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do przyznania rekompensaty. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w postępowaniu przed organem rentowym zeznania świadków w żadnym przypadku nie mogą stanowić środka dowodowego na potwierdzenie okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

/decyzja plik II akt ZUS/

Wnioskodawca w okresie od 3 października 1974 r. do 13 września 1991 r. był zatrudniony w Zespole (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach lekarza stażysty, młodszego asystenta, asystenta i starszego asystenta. Podczas zatrudnienia ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego w okresach: od 17 września 1980 r. do 23 września 1980 r., od 11 października 1981 r. do 7 listopada 1981 r. i od 25 lipca 1989 r. do 31 sierpnia 1989 r.

/świadczenie pracy – k. 5 plik I akt ZUS, k. 205, k. 206, k. 232/

W okresie od 3 października 1974 r. wnioskodawca odbywał 12-miesięczny obowiązkowy staż po zakończeniu studiów medycznych.

/zaświadczenie – k. 30, k. 48/

Po zakończeniu stażu z dniem 22 października 1975 r. powierzono wnioskodawcy J. W. obowiązki młodszego asystenta w Przychodni (...) w Zespole (...).

/angaż – k. 50, k. 52/

Od dnia 16 lutego 1976 r. J. W. powierzono obowiązki młodszego asystenta Oddziału Anestezjologii i Intensywnej (...) Szpitala im. (...) w Ł..

/angaż – k. 59, zeznania wnioskodawcy z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:03:58 – 00:18:56 – płyta CD – k. 216 w zw. z zeznaniami z dnia 16 stycznia 2018 r. – 00:06:07 – 00:06:22 – płyta CD – k. 255/

Nadto od dnia 16 lutego 1976 r., na podstawie aneksu do umowy o pracę z dnia 13 maja 1986 r., zaliczono J. W. jako starszego asystenta Oddziału Anestezjologii i Intensywnej (...) Szpitala im. dr K. J. w ZOZ Łódź – G. do I kategorii zatrudnienia zgodnie z przepisami zawartymi w Dz. Urz. MZiOS Nr 8/83 poz. 40 w wykazie A działu XII pkt 1 poz. 1.

/aneks do umowy o pracę – k. 16 plik II akt ZUS, k. 178, k. 180, k. 230/

Ubezpieczony w dniu 22 kwietnia 1978 r. uzyskał pierwszy stopień specjalizacji w zakresie anestezjologii i reanimacji.

/zaświadczenie – k. 32, k. 96/

W związku z uzyskaniem specjalizacji pierwszego stopnia w zakresie anestezjologii i reanimacji z dniem 1 sierpnia 1978 r. powierzono wnioskodawcy obowiązki asystenta w Szpitalu im. dr K. J..

/angaż – k. 82, zeznania wnioskodawcy z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:03:58 – 00:18:56 – płyta CD – k. 216 w zw. z zeznaniami z dnia 16 stycznia 2018 r. – 00:06:07 – 00:06:22 – płyta CD – k. 255/

Nadto oprócz pracy na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii ubezpieczony w dniu 1 maja 1978 r. zawarł z Zespołem (...) umowę o pracę na czas nieokreślony na tzw. dyżury, na mocy której w Oddziale Doraźnej Pomocy Zespołu (...) pełnił obowiązki asystenta – lekarza Zespołów (...).

/umowa o pracę – k. 86, zeznania wnioskodawcy z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:03:58 – 00:18:56 – płyta CD – k. 216 w zw. z zeznaniami z dnia 16 stycznia 2018 r. – 00:06:07 – 00:06:22 – płyta CD – k. 255/

W okresie od 2 do 16 maja 1980 r. J. W. jako asystent w Oddziale Intensywnej (...) Szpitala im. dr K. J. w Ł. został wytypowany przez Dyрекcję Zespołu (...) do udziału w kursie „Anestezja i intensywne opiekę medyczną”.

/zaświadczenie – k. 116/

Następnie ubezpieczony uzyskał specjalizację drugiego stopnia w zakresie anestezjologii i reanimacji i powierzono mu obowiązki starszego asystenta.

/zeznania wnioskodawcy z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:03:58 – 00:18:56 – płyta CD – k. 216 w zw. z zeznaniami z dnia 16 stycznia 2018 r. – 00:06:07 – 00:06:22 – płyta CD – k. 255/

Praca młodszego i starszego asystenta nie różniła się między sobą. Była to kwestia posiadania wyższego stopnia specjalizacji. Nad młodszym asystentem należało rozrzucać kontrolę.

/zeznania świadka E. S. z dnia 17 sierpnia 2017 r. 00:31:40 – 00:42:48 – płyta CD – k. 216, zeznania świadka Z. K. z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:42:48 – 00:50:00 – płyta CD – k. 216/

Ubezpieczony podczas okresu zatrudnienia na Oddziale Intensywnej (...) Szpitala im. dr K. J. w Ł. od 16 lutego 1976 r. 13 września 1991 r. pracował na bloku operacyjnym przy znieczulaniu pacjentów przy operacji. Nadto pracował na oddziale intensywnej terapii, czyli leczył chorych w stanie zagrożenia życia. Była to praca w pełnym wymiarze czasu pracy.

/zeznania wnioskodawcy z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:03:58 – 00:18:56 – płyta CD – k. 216 w zw. z zeznaniami z dnia 16 stycznia 2018 r. – 00:06:07 – 00:06:22 – płyta CD – k. 255, zeznania świadka B. S. z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:22:43 – 00:31:40 – płyta CD – k. 216, zeznania świadka E. S. z dnia 17 sierpnia 2017 r. 00:31:40 – 00:42:48 – płyta CD – k. 216, zeznania świadka Z. K. z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:42:48 – 00:50:00 – płyta CD – k. 216/

Szpital (...), obecnie J. B. i szpital (...), w okresie zatrudnienia wnioskodawcy w Szpitalu (...), były w jednym ZOZie Ł. i ubezpieczony, jak i pozostali anestezjolodzy, był delegowany do pracy w Szpitalu (...) na blok operacyjny, a ponadto konsultował pacjentów w całym szpitalu. To były różnej długości okresy oddelegowania, od krótkich na dyżury do paru miesięcy. Jeżeli pacjent był w ciężkim stanie to czasami takiego chorego przenoszono do szpitala (...) na oddział intensywnej terapii.

/zeznania świadka B. S. z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:22:43 – 00:31:40 – płyta CD – k. 216, zeznania świadka E. S. z dnia 17 sierpnia 2017 r. 00:31:40 – 00:42:48 – płyta CD – k. 216, zeznania świadka Z. K. z dnia 17 sierpnia 2017 r. – 00:42:48 – 00:50:00 – płyta CD – k. 216/

Nadto podczas zatrudnienia od 26 czerwca 1986 r. do 29 czerwca 1989 r. ubezpieczony był zatrudniony w Polskim Zespole Medycznym w Z. – Libia. W okresie od dnia 30 czerwca 1989 r. do 24 lipca 1989 r. korzystał z

przysługujących mu dni z tytułu: dzień powrotu do kraju, dni na dokonanie badań lekarskich w Przychodni (...), urlopu wypoczynkowego w rozmiarze 7 dni za 1989 r.

/zaświadczenie – k. 9 plik II akt ZUS/

Urząd Miasta w Ł. wystawił J. W. zaświadczenie, w którym wskazał, że ubezpieczony był zatrudniony w Zespole (...) od dnia 3 października 1974 r. do dnia 13 września 1991 r. i w w/w okresie od dnia 16 lutego 1976 r. do dnia 13 września 1991 r. był zatrudniony jako lekarz medycyny, kolejno na stanowiskach: młodszy asystent, asystent oraz starszy asystent stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace lekarza anestezjologa na oddziale anestezjologii i intensywnej opieki medycznej – według wykazu A, działu XII, poz. 1 pkt 1 stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej (Dz. Urz. MZiOS Nr 8/83, poz. 40). J. W. w w/w okresie zatrudnienia korzystał z urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie art. 174 kp: od 17 września 1980 r. do 23 września 1980 r., od 11 października 1981 r. do 7 listopada 1981 r. oraz od 25 lipca 1989 r. do 31 sierpnia 1989 r.

/zaświadczenie – k. 238/

Ubezpieczony w sposób bezsporny wykazał staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 6 lat, 4 miesiące i 9 dni.

/bezsporne/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy w tym w aktach ZUS, w szczególności na podstawie dokumentacji osobowej zatrudnienia ubezpieczonego, zeznań ubezpieczonego oraz zeznań świadków, którzy w spornym okresie pracowali razem z J. W. w Szpitalu im. (...) na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii i mają w związku z tym wiedzę na temat charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego.

Zgromadzone dokumenty, zeznania ubezpieczonego oraz zeznania świadków nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności, znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej, uzupełniają się wzajemnie i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy wnioskodawcy przysługuje prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 664) ustawa określa warunki nabywania prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zwanych „emeryturami pomostowymi”, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 2 ust. 5 w/w ustawy o emeryturach pomostowych, rekompensata jest to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeą prawa do emerytury pomostowej.

W myśl art. 21 ust. 1 w/w ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Ust. 2 art. 21 stanowi, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Przesłanka negatywna została zawarta w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych. Jest nią nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Treść art. 21 ust. 2 w/w ustawy może budzić wątpliwości i jego interpretacji należy dokonywać przy uwzględnieniu uregulowania zawartego w art. 2 ust. 5 ustawy zgodnie, z którym użyte w ustawie określenie rekompensata oznacza odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Rekompensata jest zatem odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które rozpoczęły pracę przed 1 stycznia 1999 r. i nie nabyły prawa do emerytury pomostowej, w zamian za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (analogiczne stanowisko zajął Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 25 listopada 2010 r. (K 27/09, OTK-A 2010, Nr 9, poz. 109).

Skoro, jak wynika z powyższego, celem rekompensaty jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, to przesłanka negatywna, o której mowa w art. 21 ust. 2 ustawy, na co wskazuje wykładnia funkcjonalna tego przepisu, zachodzi w przypadku pobierania emerytury przyznanej w obniżonym wieku emerytalnym np. na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 lub 39 czy też art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14 grudnia 2015 r., lex nr 1979477).

Art. 23 ust. 1 w/w ustawy stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę.

Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o których mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 23 ust. 2 w/w ustawy). Jako dodatek do kapitału początkowego, razem z kapitałem początkowym podlega waloryzacji.

Bezspornym jest w rozpoznawanej sprawie jest, że wnioskodawca nie nabył prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

ZUS zakwestionował, że praca wykonywana przez ubezpieczonego w okresie od 16 lutego 1976 r. do 13 września 1991 r. w Zespole (...) była pracą w warunkach szczególnych. Pozostałe przesłanki nabycia prawa do rekompensaty nie były kwestionowane przez organ rentowy.

W rozpoznawanej sprawie nie było wątpliwości, że wnioskodawca w spornym okresie był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku lekarza w Zespole (...) na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii w Szpitalu im. dr K. J..

Jak stanowi art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Ponadto zgodnie z art. 3 ust. 7 ww. ustawy za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wskazane odwołanie do art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwala na stosowanie omawianych przepisów łącznie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.) (vide art. 32 ust. 4).

W świetle § 2 ust. 1 wskazanego rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Regulacja § 2 Rozporządzenia, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed Sądem. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków, zeznań wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji zatrudnienia wnioskodawcy.

Pamiętać należy, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

Pracę lekarza - anestezjologa zaliczyć należy do prac w warunkach szczególnych. Pomocnicze znaczenie w tym zakresie ma wykaz zawarty w załączniku nr 1 do zarządzenia Ministra Zdrowia i (...) z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej.

Stanowisko to wymienione zostało w Wykazie A Dziale XII, poz. 1a, pkt 1 – lekarz.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazuje, że prace takie jak: prace na oddziałach: intensywnej opieki medycznej, anestezjologii, psychiatrycznych i odwykowych, onkologicznych, leczenia oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentami wymienione w wykazie w dziale XII poz. 1 są pracami w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że skarżący nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia: od 16 lutego 1976 r. do

31 maja 1986 r. oraz od września 1989 r. do sierpnia 1991 r. na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej (...) Szpitala im. (...) w Ł.

W ocenie Sądu wnioskodawca wykazał, iż w spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w szczególnych warunkach na stanowisku lekarza anestezjologa.

Z zeznań wnioskodawcy, świadków oraz dokumentacji osobowej skarżącego jednoznacznie wynika, że ubezpieczony podczas okresu zatrudnienia na Oddziale Intensywnej (...) Szpitala im. dr K. J. w Ł. od 16 lutego 1976 r. do 31 maja 1986 r. oraz od września 1989 r. do sierpnia 1991 r. pracował na bloku operacyjnym przy znieczulaniu pacjentów przy operacji. Nadto pracował na oddziale intensywnej terapii, czyli leczył chorych w stanie zagrożenia życia. Była to praca w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdarzało się, że ubezpieczony był delegowany do pracy w Szpitalu (...) na blok operacyjny, a ponadto konsultował pacjentów w całym szpitalu. To były różnej długości okresy oddelegowania, od krótkich na dyżury do paru miesięcy. Jeżeli pacjent był w ciężkim stanie to czasami takiego chorego przenoszono do szpitala (...) na oddział intensywnej terapii.

Dodatkowo w ocenie Sądu należy podkreślić okoliczność legitymowania się przez wnioskodawcę zaświadczeniem wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym przez Urząd Miasta w Ł. Dokument ten wskazuje, iż w spornym okresie skarżący w ramach zatrudnienia w Zespole (...) wykonywał prace w warunkach szczególnych.

Postępowanie dowodowe nie potwierdziło zatem stanowiska organu rentowego.

W ocenie Sądu Okręgowego brak nadto przeszkód by zaliczyć ubezpieczonemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia

Dodatkowo wskazać należy, że do okresu pracy w warunkach szczególnych należy zaliczyć wnioskodawcy okres od 26 czerwca 1986 r. do 24 lipca 1989 r. (29 czerwca 1989 r.), podczas którego korzystał z urlopu bezpłatnego i przebywał w Polskim Zespole Medycznym w Z. – Libia na stanowisku lekarza.

Okres ten także należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach co jasno wynika z uzasadnienia orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2012 r. w sprawie III UK 99/11 (Lex nr 1227193), w którym Sąd Najwyższy podniósł między innymi, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (jednolity tekst: Dz.U. z 1990 r., Nr 44, poz. 259 ze zm., dalej jako rozporządzenie) ukształtowało status prawny pracownika skierowanego do pracy za granicą i na ten czas korzystającego z urlopu bezpłatnego u macierzystego pracodawcy w sposób odmienny od uregulowań Kodeksu pracy. Próba wyjaśnienia rzeczywistości prawnej ukształtowanej przepisami powołanego rozporządzenia i kwalifikowania powyższych okresów (jako rzutujących na staż pracy uprawniający do emerytury) z punktu widzenia kodeksowej regulacji dotyczącej urlopów bezpłatnych musi budzić zastrzeżenia, zwłaszcza jeżeli zarówno w ramach stosunku pracy z macierzystym pracodawcą, jak i stosunku pracy z jednostką kierującą, pracownik świadczył pracę w szczególnych warunkach. Sąd Najwyższy podkreślił, że w przeciwieństwie do "zwykłego" urlopu bezpłatnego, w trakcie którego pracownik nie wykonując pracy nie nabywa prawa i nie pobiera żadnych świadczeń pracowniczych, w tym przypadku - mimo formalnego zawieszenia stosunku pracy z macierzystym pracodawcą i nieistnienia już stosunku pracy z jednostką kierującą - świadczenia takie przysługiwały.

Mając na uwadze powyższe nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach przez ponad 15 lat oraz że spełnione zostały wszystkie pozostałe przesłanki do nabycia prawa do rekompensaty przewidzianej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych.

Organ rentowy uznał wnioskodawcy staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 6 lat, 4 miesiące i 9 dnia, zaś w ocenie Sądu Okręgowego do stażu pracy w szczególnych warunkach **należy zaliczyć wnioskodawcy także sporny okres od 16 lutego 1976 r. do 31 maja 1986 r. (10 lat 3 miesiące i 15 dni) oraz od września 1989 r. do sierpnia 1991 r. (1 rok 11 miesięcy i 1 dzień)**, czyli okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach urlopu bezpłatnego od 17 września 1980 r. do 23 września 1980 r., od 11 października 1981 r. do 7 listopada 1981 r. oraz od 25 lipca 1989 r. do 31 sierpnia 1989 r. jednakże nie ma to większego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie albowiem ubezpieczony w niniejszym postępowaniu wykazał, że przepracował w szczególnych warunkach łącznie ponad 15 lat.

Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę.

Jak stanowi art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca w dniu 24 kwietnia 2017 r. złożył wniosek o rekompensatę, a zatem Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zatem zaskarżoną i przyznał J. W. prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 1 kwietnia 2017 r.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu

K.K.-W.